

Minimální preventivní program (dále MPP) ve školním roce 2021/2022

Rizikové chování

Pojem rizikové chování nahradil dříve užívaný termín sociálně-patologické jevy. V primární prevenci jde především o jejich předcházení. Podle Miovského (2015, str. 28 – 29) pojmem rizikové chování rozumíme „*takové chování, v jehož důsledku dochází k prokazatelnému nárůstu zdravotních, sociálních, výchovných a dalších rizik pro jedince nebo společnost*“.

Cíl:

1. Zlepšovat systém prevence rizikového chování.
2. Zvýšit školní úspěšnost a sociální kompetenci žáků, vytvořit potřebné podmínky pro jejich společenskou integraci.
3. Snížit výskyt rizikového chování mezi žáky.
4. Zvýšit motivaci žáků ke studiu adekvátními formami a metodami výuky.
5. Snížit psychické dopady u žáků v důsledku distanční výuky.

Cílová a intermediární skupina:

Cílová skupina – žáci Albrechtovy střední školy v Českém Těšíně.

Intermediární skupina – zaměstnanci školy a zákonní zástupci žáků a spolupracující subjekty.

Charakteristika současného stavu:

Na Albrechtově střední škole v Českém Těšíně studuje v učebních a studijních oborech cca 800 žáků zejména z regionu Těšínského Slezska, tedy velká riziková skupina mladých lidí ve věku 15-23 let, která je ohrožena negativními sociálně patologickými jevy. Škola se nachází v lokalitě, která patří k rizikovým oblastem. Tento region je znám velkou nezaměstnaností. Je zřejmé, že počet žáků, kteří experimentují s tabákovými výrobky, alkoholem nebo drogou se mírně zvyšuje, věková hranice naopak klesá. Někteří žáci měli na základní škole výrazné prospěchové nebo kázeňské problémy, případně neuspěli na jiných typech středních škol.

Na škole působí 85 stálých pedagogů (v tom 1 školní metodik prevence, 2 výchovní poradci).

Mnozí žáci jsou bezproblémoví, studium je baví, docházka je pravidelná, zapojují se do mimoškolních aktivit. Rodiče se zajímají o studijní výsledky svých dětí ve škole buď účastí na třídních schůzkách, akcích školy nebo jsou ve stálém kontaktu s třídním učitelem (popř. s vyučujícími, s asistentem pedagoga).

Spolupráce s některými rodiči však bývá špatná, v mnoha případech vůbec žádná. Část rodin je neúplných, selhává ve svých rolích nebo je neplní vůbec. Žáci v některých případech nevidí v rodině dobrý příklad, bývají frustrováni, ztroskotávají v mezilidských vztazích, prožívají nedůvěru ve své schopnosti. Neumí čelit zklamáním, stresům, odmítají přijmout odpovědnost za svá rozhodnutí a jednání. Stává se, že nesouhlas s tím, v jakých podmínkách žijí, dávají najevo způsobem méně znatelným, ale o to více nebezpečným – například sebepoškozováním. Mají svůj svět s odlišným systémem hodnot.

Situace se značně zhoršila v době distanční výuky. U některých žáků se projeví problémy se socializací, strachu z kontaktu s cizími lidmi, obavy z neúspěchu a vůbec se začleněním do kolektivu. Dlouhá doba distanční výuky, navíc znásobena nemožností se stýkat se svými vrstevníky a omezeným pohybem na čerstvém vzduchu a zákazem volnočasových aktivit měla velmi špatné dopady na téměř všechny žáky. Rovněž je nutné zmínit i to, že v době distanční výuky nebylo možno vykonávat odborný výcvik v plném rozsahu, což má rovněž nedobrý vliv na odbornost žáků a studentů zejména učebních oborů.

Tento problematický psychosociální vývoj se následně odráží v nezájmu o zvolený obor. Projevují se poruchy chování. Celá problematika by se dala shrnout do těchto dvou částí:

Část problémového chování:

- negativní vliv rodinného prostředí
- nedostatky v psychické regulaci chování (neadekvátní reakce na podněty)
- problémové interpersonální vztahy
- sociální nevyzrálost
- vliv prostředí kamarádů, bydliště
- vliv distanční výuky

Část tzv. školní neúspěšnosti:

- neschopnost soustředěné pozornosti
- specifické poruchy učení
- chybějící návyk soustavně pracovat
- nízká motivace k učení
- nízká úroveň všeobecně rozumových schopností
- netolerance k okolí

Obsahová náplň MPP a její realizace

1. Výchovná a vzdělávací činnost s žáky v rámci výchovně vzdělávacího procesu

Preventivní činnost vyučujících v rámci obsahové náplně a cílů daných školními vzdělávacími programy v předmětech, zejména tělesná výchova, základy společenských věd, profesní komunikace, biologie a ekologie, ale i ostatních odborných předmětech, jako jsou u gastronomických oborů potraviny a výživa, nauka o výživě, suroviny – vést k systematickému plnění povinností, vytváření kladného vztahu k pohybu, k dodržování zásad hygieny a zdravé životosprávy, upevňování interpersonálních vztahů, základů stolování, základů společenského chování, ... (září až červen, *vyučující předmětů*).

Preventivní činnost učitelů odborného výcviku (dále UOV) v rámci obsahové náplně a cílů odborného výcviku – vytváření pracovních a hygienických návyků, kladného vztahu k práci, příznivé atmosféry v pracovním kolektivu, vytváření příjemného klimatu na pracovišti, estetiky stolování, základů společenského chování, komunikace... (září až červen, UOV)

2. Adaptační dny

Na počátku září bude realizován adaptační den s třídním učitelem v prostorách naší školy pro žáky prvních ročníků všech oborů, jejichž cílem je seznámení se s novým prostředím školy, města, ve kterém škola sídlí, novými spolužáky, vyučujícími, utváření kolektivu, ale i upevňování zásad slušného chování, prevence rizikových forem chování.

Následně, v druhém týdnu výuky se žáci prvního ročníku zúčastní výjezdního motivačního workshopu v Beskydech – obec Řeka, penzion Pod Lipou. Tento workshop bude pro všechny první ročníky, včetně nástavbového studia dvoudenní s přenocováním a plnou penzí. Motivační workshop bylo možno realizovat za přispění projektu OKAP II.

Výhodou výjezdního motivačního workshopu je změna školní prostředí, kde nedochází ke stereotypnímu chování. Motivační workshopy jsou zaměřeny na seznámení studentů a žáků s možností uplatnění na trhu práce, s jejich možností dalšího vzdělávání a spolupracujícími firmami. Rovněž je zacílen na seznámení novým kolektivem, se kterým žáci budou trávit společně více času ve třídě. Metodiku workshop vypracovala školní metodička prevence Mgr. Kamila Foltynová. Motivační workshop na téma Kariérové poradenství si pro žáky připravila Ing. Lucie Ratveiská.

Motivační workshopy se realizovaly v sestavě ŠMP Mgr. Kamila Foltynová (metodik a lektor), učitelka TV Mgr. Júlia Slazníková (lektor) a učitelem a zástupcem školního parlamentu za naši školu Mgr. Ondřejem Sikorou (lektor).

3. Volnočasové aktivity žáků

- Kroužky doučování žáků v rámci Národního programu obnovy a OKAP II: v průběhu školního roku
- Ekologické aktivity – MESS, ekologická olympiáda, sledování bobrů, biojarmark, Den stromů, Den Země apod. – Mgr. Pavla Tomisová + Ing. Anna Hromková.
- Spolupráce s Centrem sociálních služeb Český Těšín – Mgr. Kamila Foltynová, Iveta Masopustová a další kolegové.
- Junior sommelier Znojmo – Mgr. Pavla Fuksová, Adam Hruška.
- SOČ – Mr. Martin Maryniok, Ing. Anna Hromková a další.
- Kurzy vyřezávání zeleniny (curving) – Iveta Bervidová.
- Barmanský kurz + barmanská soutěž Mladý barman - Mgr. Anna Navrátilová, Bc. Zuzana Řezáčová.
- Sommelierský kurz + sommelierská soutěž Těšínská karafa - Mgr. Pavla Fuksová, Adam Hruška aj.

4. Práce školního parlamentu pod vedením Mgr. Ondřeje Sikory

5. Konzultační a poradenská činnost

- výchovný poradce, Ing. Lucie Ratveiská, Mgr. Kamila Foltynová
- metodik prevence, Mgr. Kamila Foltynová
- vedení školy
- třídní učitelé
- všichni pedagogičtí pracovníci

6. Spolupráce s rodiči

- Informační třídní schůzky pro rodiče žáků prvních ročníků (*počátek září*).
- Pravidelné třídní schůzky pro zákonné zástupce všech žáků naší školy (*podzim, jaro – v souvislosti hodnocením prospěchu a chování v prvním a třetím čtvrtletí školního roku*).
- Informování rodičů o neomluvené absenci žáků, seznamování rodičů se způsoby omlouvání absence, jednání s rodiči s cílem nápravy rizikového chování (*září až červen, třídní učitelé, učitelé odborného výcviku*).
- Informační pohovory s rodiči v rámci pravidelných třídních schůzek (*všichni pedagogičtí pracovníci*) i mimo ně.
- Jednání výchovných komisí – výchovní poradci, třídní učitelé, učitelé odborného výcviku, vedení školy, OSPOD, popř. PČR.
- Pravidelná komunikace přes webový program *Bakaláři*.

7. Informační činnost

- Poskytnutí informací žákům o organizacích, které jsou schopny jim a jejich kamarádům poskytnout odbornou pomoc na nástěnce na chodbě školy Frýdecká 37, v přízemí, webové stránky školy, školní facebook (*září až červen, Mgr. Kamila Foltynová*).
- Zpravodajství o sportovních a kulturních akcích, které by mohly žáky zaujmout (*září a červen, Mgr. Ivan Makaj*).

- Informace týkající se prevence rizikového chování a výchovy ke zdravému životnímu stylu v rámci výchovně vzdělávacího procesu (září až červen, *všichni pedagogičtí pracovníci*). Plánované přednášky o zdravém životním stylu a zdravých potravinách (2. pololetí školního roku), popř. v rámci předmětu PAV.
- Informační nástěnka, popř. informační e-maily žákům prostřednictvím VP a TU o možnostech dalšího vzdělávání po MZ, nabídka návštěvy veletrhu škol GAUDEAMUS, kontakty na VŠ, zapůjčení atlasu škol apod.
- Nabídka dalšího vzdělávání po závěrečné zkoušce u učebních oborů.
- Modifikace doporučeného postupu při řešení šikánování a výskytu alkoholu a jiných OPL na škole (podle aktuální potřeby) - *Mgr. Kamila Foltynová*.
- Krizový plán pro krizové situace – např. (užívání tabákových výrobků, nález a požití alkoholu a jiné omamné a psychotropní látky, krádeže, vandalismus, šikana a šikana učitele atd.

8. Školní vzdělávací program (dále jen ŠVP)

- Začlenění preventivních aktivit do ŠVP – *všichni pedagogičtí pracovníci*.
- Vytvoření podmínek pro systematickou a dlouhodobou preventivní činnost, která bude tvořit základ školní preventivní strategie – *vedení školy, výchovní poradci, metodik prevence*.

9. Aktivity v rámci vyučovacího procesu

Účast na sportovních, odborných i jiných soutěžích v rámci školy, městských středních škol a v rámci soutěží středních škol Moravskoslezského kraje (září až červen, *všichni vyučující*).

- Mistrovství ČR středních škol v piškvorkách „PIŠQWORKY“
- Tradiční soutěž pro studenty středních škol v řešení Sudoku
- Školní šachový turnaj
- SOČ
- Olympiáda v českém jazyce
- Olympiáda v cizích jazycích
- Recitační soutěž
- Adventní koncerty
- **Odborné soutěže, odborné aktivity** – Mladý barman, Těšínská karafa, AHOL CUP, Podbeskydský ještěr, Gastronomický pětiboj, Krušovické čepování piva, Týdenní maraton káv, Flambování palačinek pro veřejnost, Adventní flambování s nádechem Vánoc, Alternativní vaření káv v kavárně AVION, O pohár Beskyd, Cukrář roku, barmanská soutěž Polsko, soutěž baristů, cukrářská soutěž Marlenka, GASTRO Bidvest, ekologická olympiáda a další.
- **Odborná stáž v Itálii v rámci projektu ERASMUS II.** – třítydenní praxe pro naše studenty oboru cukrář, pekař a řezník ve dvou termínech. První podzim 2021 a druhý jaro 2022.
- Akce pořádané školou v době výuky – sportovní den, Toulky Těšínem, Biojarmark, Ekotoulky Těšínem, cyklojízda, Daruj krev.
- Slavnostní tabule.
- Cukrář roku.
- Garden party, pro rodiče oborů kuchař-číšník.
- Den stromů.
- Dny otevřených dveří.
- Lyžařský kurz pro žáky 2. ročníků (únor 2021, *Mgr. Ivan Makaj + vyučující TV + výchovná poradkyně*).
- Výlety a odborné exkurze (v průběhu školního roku) – *třídní učitelé, učitelé odborných předmětů, UOV*.
- Průvodcovství pro žáky ZŠ a různé organizace (*Mgr. Jiřina Szusciková*).

- Albrecht´s Chef.
- Slavnostní vyřazení absolventů školy + plesy abiturientů.
- White party - rodiče a žáci.
- Potravinová sbírka - Školní parlament.
- Mistrovství středních škol ve stolním fotbalu.
- Nábor na základních školách formou prezentace a interaktivního propojení našich stávajících žáků s žáky základních škol.

10. Ekologická výchova

- Třídění odpadů ve třídách
- Šetření energiemi ve škole a na pracovištích OVK (voda, elektrický proud, topení).
- Ozvěny Ekofilmu
- Biojarmark
- MESS
- Den stromů
- Den Země

12. Výchova ke kultuře

- Občasná návštěva filmových a divadelních přestavení.

13. Výchova k toleranci, menšinám, sociálně slabým obyvatelům

- Sběr suchých, trvanlivých potravin pro sociálně slabé spoluobčany

14. Empatická výchova

- Zapojení se do Srdíčkových dnů (2 x v průběhu školního roku). Tato pomoc je určena nemocným, handicapovaným a dětem v rámci celé České republiky, které se ocitnou v obtížné životní situaci a potřebují odbornou a finanční pomoc a podporu svého okolí.
- Květinové dny – prodej kytiček ve spolupráci s Aliancí žen na podporu boje proti rakovině.
- Empatická výchova učitel k žákovi – pamatovat, že v první řadě jsme člověk a následně pedagog. Rizikové chování často může mít skrytou příčinu.

15. Výchova k bezpečí

- Den prevence – se zástupcem Policie ČR, besedy na aktuální témata
- Den prevence s hasičským sborem Český Těšín – cvičný poplach a doprovodný program pro žáky
- Den prevence – nebezpečí onemocnění virem HIV (film a následně beseda)

16. Vzdělávání a informování pedagogů

- Upevnit komunikační systém na škole v problematice prevence (pravidelné informace na pedagogických radách, nástěnka, osobní schůzky, konzultace.
- Poradenství, e-mail, evidence činností a aktivit,.... *Ing. Lucie Ratveiská, Mgr. Kamila Foltynová.*
- Pravidelná setkávání výchovných poradců a metodiků prevence.
- Nabídka dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků - *Ing. Lucie Ratveiská, Mgr. Kamila Foltynová.*
- Další studium pedagogických pracovníků na téma inkluze.
- Škola zakoupila sérii preventivních filmů – *Filmy, které pomáhají*, od režiséra Davida Vígnera.

17. Využití adekvátních metod výuky

- Využití adekvátních forem a metod výuky, které posilují pozitivní vzorce jednání, rozvíjejí sociální kompetence žáků a zvyšují jejich sebevědomí, zlepšují jejich úroveň komunikačních dovedností a orientaci v interpersonálních vztazích.

18. Informace v rámci jednotlivých předmětů

Samostatné práce žáků (výtvarné práce, fotografické práce, slohové práce na speciální téma, referáty, výstavy, využití internetu a odborné literatury, nástěnky, projekty, setkání)

- exkurze
- výměnné zahraniční pobyty
- zahraniční praxe
- estetické a odborné kurzy
- kulturní akce, sportovní aktivity
- besedy a diskuze s odborníky – zejména s Policií ČR
- akce u příležitosti významných dnů (Den Země, Den stromů)
- specifické akce „Člověk v tísni“, Biojarmark)
- besedy s pracovníky Úřadu práce
- charitativní sbírky
- skupinová práce ve třídě
- individuální přístup k žákům, konzultace a poradenská činnost
- společná setkání našich žáků s uživateli v Centru sociálních služeb Český Těšín na různá témata
- beseda pro dívky na téma „Jak správně provádět samovyšetření prsu“
- beseda pro hochy – AIDS, nemoc, o které se dnes moc nemluví
- Spolupráce s VŠ

19. Spolupráce s odborníky a organizacemi

- Základní školy v Českém Těšíně a v okolí
- Střední a vysoké školy v celé republice
- PPP a SPC v regionu
- Policie ČR, Městská policie
- Hasičský sbor Český Těšín
- Sociální odbory obecních úřadů, soudy
- Úřad práce Český Těšín
- Krajský úřad Moravskoslezského kraje (oddělení mládeže a sportu - krajský metodik prevence)
- Okresní metodik prevence
- STŘEP - nízkoprahové zařízení pro neorganizované děti a mládež, Český Těšín
- Fond ohrožených dětí (linky důvěry)
- Modrý kruh bezpečí Český Těšín
- DDM Český Těšín
- Kulturní a sportovní organizace
- Centrum sociálních služeb Český Těšín
- Aliance žen s rakovinou prsu

20. Bezpečnost ve škole

Základem bezpečnosti je identifikace hrozby a z ní plynoucí riziko, přijetí opatření k jejich eliminaci a jejich následné hodnocení a kontrola účinnosti.

Byla provedena identifikace rizik a byla přijata tato opatření:

- Vchody do školy jsou hlídány kamerovým systémem se záznamem, vstup do školy je řešen čipem pro docházkový systém.
- Byly posíleny dozory pedagogických pracovníků na chodbách před vyučováním, o přestávkách i po vyučování.
- Ve školním řádu je zakotven přísný zákaz vnášet do školy jakékoliv zbraně včetně nožů, výbušnin a jinak nebezpečných látek a předmětů
- Pravidelně je sledováno a vyhodnocováno jakékoli rizikové chování žáků
- Metodik prevence a výchovní poradci se účastní školení specialistů prevence kriminality
- Bude provedeno další školení zaměstnanců školy ke komplexnímu přístupu k bezpečnosti osob ve školním prostředí

Zpracovala: Mgr. Kamila Foltynová, ŠMP

V Českém Těšíně, září 2021

Schválil: Mgr. Pavel Cieslar, ředitel školy

Přílohy:

1. Odkazy na webové stránky
2. Přehled základních školských dokumentů pro oblast prevence kriminality a dalších sociálně patologických jevů
3. Přehled základní legislativní podpory

Příloha č. 1: Odkazy na webové stránky

http://www.albrechtovastredni.cz/informace_o_skole/dokumenty_skoly.html

<http://www.prevence-info.cz/>

<http://www.nuv.cz/t/pprch>

<http://www.osprch.cz/>

<https://www.policie.cz/>

<https://www.pobavmeseoalkoholu.cz/>

<https://www.drogy-info.cz/>

<http://www.drogovaporadna.cz/>

<https://www.aids-pomoc.cz/>

<https://www.planovanirodiny.cz/>

<http://www.minimalizacesikany.cz/>

www.rakovinaprsu.cz

<http://www.prevence-info.cz/sit-sluzeb/sit-organizaci/prehled>

<https://www.msk.cz/cs/temata/skolstvi/odkazy-na-odborne-publikace-a-webove-stranky-s-preventivnimi-materialy-2736/>

<http://www.spolecnekbezpeci.cz/>

Příloha č. 2: Přehled základních školských dokumentů pro oblast prevence kriminality a dalších sociálně patologických jevů

- MP k šikaně

<http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny>

- Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané (Čj.: 25 884/2003-24)
- Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví (Čj.: 10 194/2002-14)
- Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků ve školách a školských zařízeních (Čj.: 29 159/2001-26)
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28)
- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016)
- Metodika pro aplikaci nové technické normy ČSN 73 4400 „Prevence kriminality – řízení bezpečnosti při plánování, realizaci a užívání škol a školských zařízení“ do praxe (MV ČR, duben 2017)
- Krizové plány

Příloha č. 3: Přehled základní legislativní podpory

VYHLÁŠKY

- Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních
- Vyhláška č. 27/ 2016 o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných
- Vyhláška č. 74/ 2005 Sb., o zájmovém vzdělávání formou činností vedoucích prevenci rizikového chování žáků, studentů

ZÁKONY

O ochraně zdraví před škodlivými účinky:

- Zákon. č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon), v platném znění, zejména § 29, 22a a 22b a dále § 31
- Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek
- Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních, v platném znění
- Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, v platném znění
- Zákon č. 65/2017 Sb. o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek
- Zákon č. 135/2006 Sb., na ochranu před domácím násilím

Další zákony:

- Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění
- Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí, v platném znění
- Zákon č. 257/2000 Sb., o probační a mediální službě, v platném znění
- Zákon č. 89/2012 Sb. - Občanský zákoník, v platném znění
- Zákon č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže, v platném znění
- Zákon č. 40/2009 Sb. - Trestní zákoník, v platném znění
- Zákon č. 250/2016 Sb. - Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, v platném znění
- Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, v platném znění
- Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, v platném znění

Nařízení vlády:

- Nařízení vlády č. 75/2005 Sb., o stanovení přímé vyučovací, výchovné atd. činnosti